

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Cumhurbaşkanlığı tarafından 17 Mart 2026 tarihinde yayımlanan karar ile harp araç ve gereçleri, silah, mühimmat, askeri patlayıcı maddeler ile bunlara ait yedek parçalar ve teknolojilerin Türkiye Gümrük Bölgesi üzerinden transit geçişine ilişkin yeni usul ve esasların belirlenmesi; özellikle gümrük denetimlerinin artırılması ve lojistik kolaylık/zorlukların hangi ülkelere yönelik uygulanacağını şeffaf bir şekilde ortaya konulması gerekmektedir.

Bu çerçevede Anayasanın 98'nci ve TBMM İçtüzüğü'nün 102 ve 103'üncü maddeleri gereğince Türkiye Gümrük Bölgesi üzerinden transit geçişine ilişkin yeni usul ve esasların görüşülmesi amacıyla Genel Görüşme yapılması hususunda gereğini arz ederiz.

Doç. Dr. Necmettin ÇALIŞKAN

Hatay Milletvekili

GEREKÇE

Cumhurbaşkanlığınca 17 Mart 2026 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan karar ile harp araç ve gereçleri, silah, mühimmat, askeri patlayıcı maddeler ile bunlara ait yedek parçalar ve teknolojilerin Türkiye Gümrük Bölgesi üzerinden transit geçişi için yeni usul ve esaslar belirlenmiştir. Bu düzenleme, gümrüklerdeki harp silah ve araçlarına yönelik denetimi önemli ölçüde artırarak, uluslararası silah ve askeri malzeme lojistiğinde Türkiye’nin uyguladığı prosedürleri köklü bir biçimde değiştirmektedir.

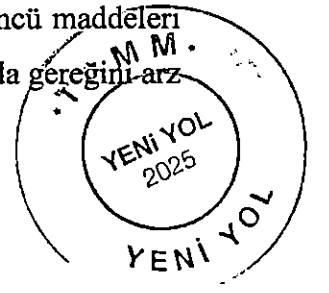
Söz konusu karar, ABD ve İsrail’in İran’a yönelik askeri saldırılarının devam ettiği, bölgede gerilimin tırmandığı ve Dışişleri Bakanı Hakan Fidan’ın İran’a karşı bir “koalisyon” oluşturma tartışmalarından bahsettiği kritik bir uluslararası konjonktürde alınmıştır. Bu dönemde, Türkiye’nin gümrük kapılarından transit geçiş yapacak askeri malzemelere ilişkin denetim standartlarının yükseltilmesi, lojistik kolaylık ve zorlukların hangi ülkelere, hangi kriterlere göre uygulanacağını kamuoyu ve uluslararası camia nezdinde net bir şekilde ifade edilmesini zorunlu kılmaktadır.

Kararın uygulanması sırasında;

- Hangi ülkelerin askeri sevkiyatlarının kolaylaştırılacağı,
- Hangi ülkelerin sevkiyatlarının daha sıkı denetim ve kısıtlamalara tabi tutulacağı,
- Bu ayırımın hangi dış politika, güvenlik ve uluslararası hukuk ilkelerine dayandırılacağı,
- Kararın Türkiye’nin tarafsızlık ilkesi, komşuluk ilişkileri ve bölgesel istikrar politikasıyla uyumlu olup olmadığı,
- Gümrük İdaresi, Milli Savunma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı ve ilgili diğer kurumlar arasında koordinasyonun nasıl sağlanacağı,
- Kararın olası ekonomik, ticari ve diplomatik yansımalarının neler olacağı

konularının açıklığa kavuşturulması büyük önem taşımaktadır. Aksi takdirde, kararın muğlak uygulanması Türkiye’nin bölgedeki tarafsız ve dengeli dış politika duruşunu zedeleyebilir, müttefiklik ilişkilerinde belirsizlik yaratabilir ve kamuoyunda haklı kaygılara yol açabilir.

Bu kapsamda Anayasanın 98’nci ve TBMM İçtüzüğü’nün 102 ve 103’üncü maddeleri gereğince konunun görüşülmesi maksadıyla Genel Görüşme yapılması hususunda gereğini arz ederiz.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

